Memòria 2002

Càtedra d'Estudis Marítims

Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós

Índex

Presentació 3
Antecedents 4
Grups vinculats a la Càtedra d'Estudis Marítims 6

Activitats
Pesca i ciència 2002. Jornades de divulgació al sector pesquer dels resultats de la recerca 10
Col·laboració en la publicació de les *Actas del VII Foro científico para la pesca española en el Mediterráneo* 15
La Universitat a l'estiu. Cursos d'estiu de la Universitat de Girona a Palamós 16
Publicació i presentació del llibre *La comercialització del peix fresc: alternatives de futur* 20
Publicació del llibre *El transport marítim de cabotatge a la Mediterrània* 24
III Jornades de Marina Tradicional PROMEDITERRÀNIA 2002. *Ports i ciutats a la Mediterrània. L'alternativa de les ciutats portuàries petites i mitjanes* 25

Recerca
Estudi multidisciplinari del port nou de Palamós 32
Altres 34

Balanç econòmic 35

Presentació

Nascuda el mes de juny de 2000, amb la signatura d'un conveni de col·laboració entre la Universitat de Girona i l'Ajuntament de Palamós, la Càtedra d'Estudis Marítims té tres objectius principals:

- Esdevenir la plataforma d'estudi, projecció exterior i divulgació de l'activitat marítima del litoral gironí i de la seva riquesa patrimonial, natural, social i cultural.

- Actuar com a seminari permanent de reflexió, investigació, difusió i dinamització de tot tipus d'activitats al voltant de temes o àmbits relacionats amb el món marítim.

- Crear un espai multidisciplinari amb matèries d'estudi que tenen a veure, directament o indirecta, amb temes marítims: biologia marina, ecologia marina, dret marítim, economia marítima i pesquera, geologia, ciències ambientals, geografia marítima i del litoral, història marítima i de la pesca, antropologia i sociologia marítima i de la pesca, història de l'art i del patrimoni, entre d'altres.

Totes les activitats generades o recolzades per la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós – suposen un pas més cap a l'assoliment d'aquests tres objectius prioritaris.

Antecedents

La creació de la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós – és fruit de la voluntat de donar continuïtat a les diferents activitats de col·laboració en temàtica marítima i pesquera a la costa gironina que, d'ençà l'any 1993, duien a terme la Universitat de Girona (a través del Grup d'Estudis Socials de la Pesca Marítima) i l'Ajuntament de Palamós (a través de l'Associació Cultural Amics del Cau de la Costa Brava – Museu de la Pesca).

El gener de 1994 la Universitat de Girona i l'Ajuntament de Palamós varen signar un conveni marc de col·laboració, seguit d'un altre conveni específic de col·laboració científica amb la finalitat de regular el suport que, des de la Universitat de Girona, es donaria a la creació del Museu de la Pesca i institucionalitzar tot un seguit d'actuacions; concretament en matèria de recerca, documentació, conservació i difusió del patrimoni marítim pesquer del litoral de Girona.

1993
La Universitat de Girona participa en l'elaboració del guió i documentació per a l'exposició temporal "La mar de nit".
El Museu de la Pesca i la Universitat de Girona, organitzen amb la participació de diversos professors de la Universitat de Girona, un cicle de conferències amb la mar i la gent de mar com a denominador comú.

1994
La Universitat de Girona col·labora en la realització del guió de l'exposició "La pesca del corall a la Costa Brava", que va tenir un caràcter intinerant per diferents indrets de Catalunya.

El mateix any s'inicia el treball conjunt d'el.laboració i disseny d'activitats pedagògiques adreçades als escolars. Fruit d'aquest treball sorgeix el programa pedagògic "Viu la mar", del Museu de la Pesca de Palamós.

1996

La Universitat de Girona i el Museu de la Pesca inicien la direcció i la coordinació del programa de recerca "Inventari del patrimoni marítimopesquer de la Costa Brava", emmarcat dins el programa IPEC –Inventari del patrimoni etnològic de Catalunya-, contractat i finançat pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Paral·lelament a la realització de l'inventari, s'inicia un treball sistemàtic de recollida bibliogràfica, documental i de recerca arxivística de tots els materials relacionats amb la història marítima del litoral gironí. Aquest treball ha donat peu a la creació del "Centre de Documentació Maritimopesquera - DOCUMARE", adscrit al Museu de la Pesca i al Grup d'Estudis Socials de la Pesca Marítima de la Universitat de Girona.

1997

Organització des del Grup d'Estudis Socials de la Pesca Marítima d'un curs d'estiu sobre Dinàmica associativa del sector pesquer de Catalunya a Palamós.

1999

Conclusió del programa de recerca de l'IPEC.

2000

Signatura del conveni de col·laboració entre la Universitat de Girona i l'Ajuntament de Palamós, amb el qual es crea la Càtedra d'Estudis Marítims amb seu al Museu de la Pesca.

El caràcter multidisciplinari de la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós – queda reflectit, tan en les accions que ha anat desenvolupant i desenvolupa, com a través als grups d'estudi i recerca de la Unviersitat de Girona que hi estan vinculats i que són els següents:

Gestió d'espais naturals i anàlisi i evolució del paisatge

Departament de geografia, història i història de l'art – secció geografia

Aquest grup centra la seva activitat investigadora en l'anàlisi geogràfica del paisatge. Estudia les dinàmiques de transformació i la configuració actual del mosaic paisatgístic així com les pautes més adequades per a una gestió sostenible i integral de l'espai litoral i de la baixa muntanya mediterrània. El grup és expert en la cartografia d'unitats de paisatge i d'usos i cobertes del sòl a escala detallada, així com en la implementació de Sistemes d'Informació Geogràfica, els quals constitueixen una de les eines principals en l'anàlisi geogràfica del paisatge.

Els seus membres:

Dr. Josep Pintó. Director del grup
Dr. Josep Vila
Sr. Francesc Alemany
Sra. Carolina Martí
Sr. Isidre Serra
Sra. Anna Crous

Grup de biologia animal – Ictiologia

Departament de ciències ambientals – zoologia

En línies generals, aquest grup intenta aprofundir en el coneixement de la biologia de la reproducció de peixos i molt particularment dels teleostis. En particular actualment estem identificant formes d'oviparisme especialitzat i formes intermèdies entre l'ovuliparisme més simple i el viviparisme. Les estratègies per a assegurar la fertilització dels ous i l'emmagatzematge d'esperma per part de les femelles, són també objecte particular d'estudi.

Els seus membres:

Dra. Margarida Casadevall
Dra. Marta Muñoz
Sra. Maria Sàbat
Sra. Maria Rosa Hernàndez
Sra. Sílvia Vila
Sra. Sandra Mallol

Grup de recerca d'algues bentòniques marines

Departament de Ciències Ambientals – botànica

Els seus membres:

Dra. Conxi Rodríguez-Prieto. Directora del grup
Dr. Lluís Polo
Dra. Alba Vergés

Sra. Noemí Sánchez
Sra. Celia Izquierdo

Grup d'estudis socials de la pesca marítima

Departament de geografia, història i història de l'art, i departament de dret privat

Les seves àres d'interès i recerca són la ordenació i gestió del sector pesquer, l'associacionisme pesquer, el dret de la pesca, l'antropologia i sociologia de la pesca marítima, la història de la pesca marítima, el patrimoni marítim i pesquer, i la millora de les estrategies de comercialització de les captures.

Els seus membres:

Dr. Joan Lluís Alegret. Director del grup de recerca i de la Càtedra d'Estudis Marítims
Dra. Elena Boet
Sra. Georgina Soler. Becària predoctoral de la Càtedra d'Estudis Marítims
Sr. Miquel Martí. Director tècnic de la Càtedra d'Estudis Marítims i director del Museu de la Pesca
Sr. Alfons Garrido. Becari de la Càtedra d'Estudis Marítims

Laboratori d'ictiologia genètica

Departament de Biologia – genètica

El Laboratori d'Ictiologia Genètica (L.I.G.) es dedica a l'estudi de les poblacions de peixos marins i continentals, mitjançant l'anàlisis genètica de les estructures poblacionals. Inicialment la tècnica emprada fou l'anàlisis electroforètica de proteïnes en gels de midó. Actualment també analitzem les seqüències gèniques

de productes obtinguts per reacció en cadena de la polimerasa (PCR). Els resultats obtinguts són utilizats en la gestió de les pesqueries de les especies estudiades i contribueixen a superar la dicotomia existent entre estoc pesquer i població biològica. Tanmateix, els nostres estudis són útils per a conèixer la distribució dels recursos genètics dins i entre les poblacions, dades necessàries pel disseny adequat dels programes per a la conservació de les espècies.

Els seus membres:

Dr. Carles Pla
Dra. Marina Roldán
Dr. José Luís Sánchez-Marín
Dra. Núria Sanz
Sr. Martí Cortey
Sra. Rosa Maria Arguas
Sra. Marta Crous
Sra. Maribel Pérez
Sra. Sandra Heras

Activitats

Pesca i ciència 2002. Jornades de divulgació al sector pesquer dels resultats de la recerca

Programa de conferències, dutes a terme amb el patrocini de la Direcció General de Pesca i Afers Marítims de la Generalitat de Catalunya i la col·laboració de la Federació Territorial de Confraries de Pescadors de Girona, adreçat als professionals del món de la pesca del litoral gironí, amb la intenció de divulgar a aquest sector els resultats dels projectes d'investigació que, sobre la pesca, s'estan desenvolupant actualment en el nostre territori.

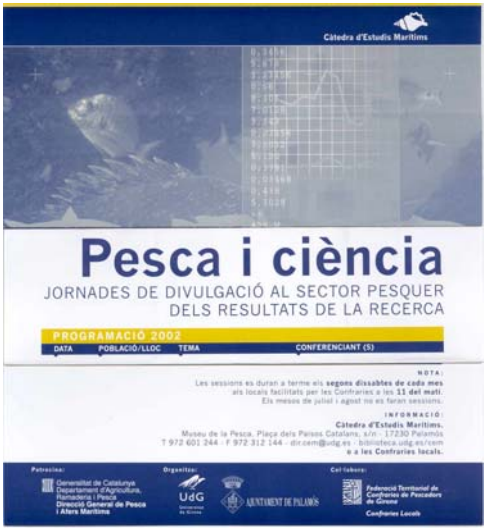

Desplegable per a la difusió de *Pesca i ciència, 2002*

Les conferències, presentades a diferents poblacions pesqueres del litoral gironí en sessions programades els dissabtes pel matí entre els mesos de gener a juny i de setembre a octubre, van ésser impartides per investigadors de l'Institut de Ciències del Mar del CSIC - Centre Superior d'Investigacions Científiques, així com per membres d'alguns dels grups de recerca de la Universitat de Girona vinculats a la Càtedra d'Estudis Marítims: Grup de Biologia Animal i Laboratori d'Ictiologia Genètica. La mitjana d'assistents ha estat de 25-30 persones, la majoria d'elles, pescadors.

Selecció fotogràfica de diferents sessions de *Pesca i ciència, 2002*.

Els resultats d'aquesta activitat es publicaran dins la col·lecció *Quaderns Blaus. Documents de treball de la Càtedra d'Estudis Marítims i el Museu de la Pesca*, que aquestes dues entitats tiraran endavant a partir de l'estiu de 2003.

Programa

19.01 Palamós. *La gamba*, a càrrec del Dr. Francesc Sardà – Institut de Ciències del Mar (CSIC)

09.02 Llançà. *El lluç*, a càrrec del Dr. Jordi Lleonart – Institut de Ciències del Mar (CSIC)

09.03 Palamós. *Impacte de l'arrossegament sobre les comunitats de fons*, a càrrec de la Dra. Montserrat Demestre – Institut de Ciències del Mar (CSIC)

13.04 L'Escala**.** *L'anxova*, a càrrec de la Dra. Isabel Palomera i del Dr. Sergi Tudela – Institut de Ciències del Mar (CSIC)

11.05 Roses. *L'escamarlà*, a càrrec del Dr. Francesc Sardà – Institut de Ciències del Mar (CSIC)

08.06 Palamós. *Formes generals de reproducció dels peixos*, a càrrec de la Dra. Margarida Casadevall i de la Dra. Marta Muñoz – Universitat de Girona

07.09 Blanes. *La selectivitat dels arts d'arrossegament*, a càrrec de la Dra. Sandra Mallol - Universitat de Girona

05.10 Palamós. *Identificació de productes pesquers*, a càrrec del Dr. Carles Pla - Universitat de Girona

RECULL DE PREMSA

- *Diari de Girona*, 07.01.02: La UdG obrirà a Palamós les jornades científiques del sector pesquer gironí.
- *La Vanguardia*, 15.01.02: Científicos y pescadores unirán esfuerzos para mejorar el sector.
- *Diari de Girona*, 15.01.02: Unes jornades a Palamós volen acostar pescadors i científics.
- *El Periódico de Catalunya*, 15.01.02: Debat sobre el futur de la pesca a Girona.
- *El PUNT*, 15.01.02: Organitzen a Palamós unes jornades per apropar la recerca científica al món pesquer.
- *Diari de Girona*, 17.01.02: Palamós inaugurarà unes jornades de divulgació científica del sector pesquer.
- *Marítimas*, 18.01.02: Mañana empiezan en Palamós las jornadas "Pesca y ciencia".
- *La Proa*, 18.01.02: Comencen a Palamós les jornades "Pesca i Ciència" de divulgació científica per al sector pesquer gironí.

- *Diari de Girona*, 20.01.02: Pescadors i científics evidencien a Palamós la necessitat de col·laborar.
- *Mar*, 01.02: Palamós apuesta por la divulgación científica para el sector pesquero.
- *Productos del Mar*, 01-02.02: Comenzaron en Palamós las jornadas de divulgación "Pesca y Ciencia".
- *Mardemars*, 01-02.02: Jornades "Pesca i ciència" a Girona.
- *Navegar*, 02.02: Jornadas de pesca y ciencia en Gerona.
- *National Geographic,* 07.02: Pesca y ciencia. Unas jornadas acercan a investigadores y pescadores.
- *La Proa*, 10.02: Conferència per la identificació de productes pesquers a Palamós.

Col·laboració en la publicació de les *Actas del VII Foro científico para la pesca española en el Mediterráneo*

Després de l'organització, l'any 2001, de la VI reunió del Foro científico para la pesca española en el Mediterráneo a Palamós, la Càtedra d'Estudis Marítims col·labora en l'edició de les actes de la VII reunió d'aquesta trobada d'experts, que s'ha celebrat enguany a Alacant.

El Foro científico para la pesca española en el Mediterráneo, que compta amb la participació del director de la Càtedra, Dr. Joan Lluís Alegret, s'ha consolidat en els seus 7 anys d'existència com un lloc de debat i de transferència de coneixement, basat en informacions constrastables, no només entre investigadors de diverses disciplines, sinó entre investigadors, pescadors i administracions públiques.

La universitat a l'estiu. Cursos d'estiu de la Universitat de Girona, a Palamós

Díptic per a la difusió dels cursos proposats a la Universitat a l'estiu, 2002.

Dels dos cursos proposats des de la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós -, *La pesca a l'antiguitat. Producció, comercialització i consum de peix i de salses de peix en l'època grega i romana* i *La transformació del paisatge litoral: estat actual i propostes de futur*, només s'ha celebrat aquest darrer, per manca d'alumnes en el cas del curs dedicat a la pesca a l'antiguitat.

El curs *La transformació del paisatge litoral: estat actual i propostes de futur* té una durada de 30 hores i es porta a terme al Centre Cultural La Gorga de Palamós entre els dies 15 i 17 de juliol al matí. Parteix amb l'objectiu d'oferir una diagnosi de l'estat actual

dels espais costaners, des d'una visió interdisciplinària, prestant una especial atenció al cas de la Costa Brava. El segon objectiu de partida és el d'esbossar les propostes possibles per a la gestió adequada tant dels espais litorals urbanitzats com d'aquelles zones que, gairebé amb caràcter residual, encara es mantenen. S'adreçava a geògrafs, ambientalistes, arquitectes, biòlegs, tècnics de l'Administració pública i de l'empresa privada, estudiants i totes aquelles persones que estiguin particularment interessades en la transformació i la gestió de l'espai litoral.

Programa

1ª part. *Impactes de la transformació urbanística i gestió del litoral*
Planificació i gestió de l'espai litoral, a càrrec d'Anna Macías (Universidad de Cádiz)
Les institucions locals i la gestió del litoral, a càrrec de Josep Capellà (tècnic de turisme i assessor dels ajuntaments de Torroella de Montgrí i Lloret de Mar)
L'impacte de les grans concentracions urbanes en el paisatge litoral, a càrrec de Josep M. Panareda (Universitat de Barcelona)
Desenvolupament urbanístic vs recuperació d'espais litorals, a càrrec de Ricard Pié (Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès)

2ª part. *Processos de canvi en l'espai litoral*
Dinàmiques turístiques dels espais litorals, a càrrec de Rosa M. Fraguell (Universitat de Girona)
La transformació dels paisatges naturals litorals, a càrrec de Josep Pintó (Universitat de Girona)
Impactes de l'artificialització del litoral en la línia de la costa, a càrrec de José Antonio Jiménez (Escola Tècnica Superior d'Enginyeria de Camins, Canals i Ports de Barcelona)

Cent anys del port nou de Palamós: evolució infraestructural i repercussions mediambientals, a càrrec de Carolina Martí (Universitat de Girona)

3ª part. *Sortides de camp*
Del port de Palamós al massís de Begur, a càrrec de Carolina Martí (Universitat de Girona)
Litoral del Baix Ter, a càrrec de Josep Pintó i Anna Crous (Universitat de Girona)

Gràfic 1. Dades de la formació dels 23 alumnes inscrits al curs
La transformació del paisatge litoral: estat actual i propostes de futur

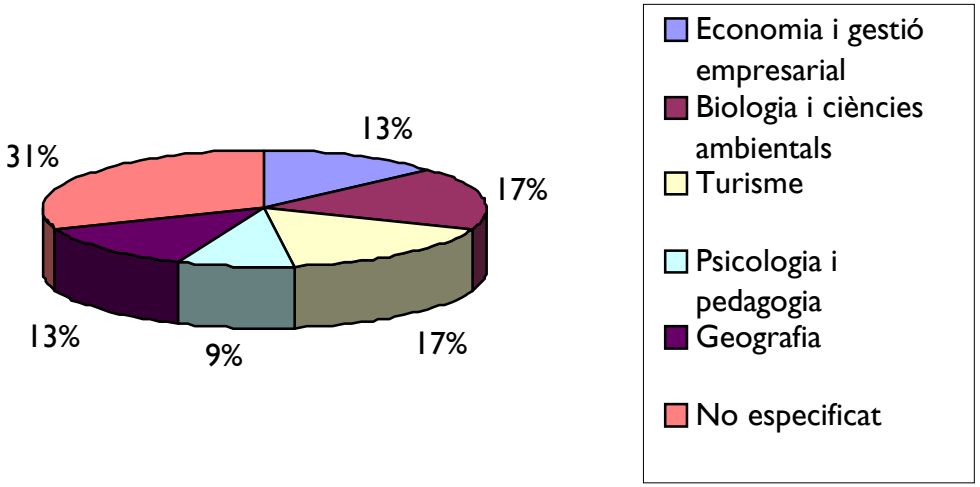

RECULL DE PREMSA

- *Diari de Girona,* 04.06.02: La Càtedra d'Estudis Marítims de Palamós ofereix dos cursos d'estiu.
- *Diari de Girona*, 04.06.02: La Càtedra d'Estudis Marítims de Palamós ofereix dos cursos de pesca.
- *El PUNT*, 05.06.02: Cursos d'estiu a al Càtedra d'Estudis Marítims.
- *Marítimas,* 10.06.02: Cursos de verano de la Càtedra d'Estudis Marítims.
- *Diari de Girona*, 14.06.02: Palamós acull cursos sobre la pesca a l'antiguitat i l'estat del litoral.

Publicació i presentació del llibre *La comercialització del peix fresc: alternatives de futur*

Les jornades dedicades a *La comercialització del peix fresc: alternatives de futur*, organitzades per la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós -, es van celebrar al Centre Cultural La Gorga de Palamós el mes de març de 2001, amb una important afluència de públic (157 inscrits).

Portada del llibre *La comercialització del peix fresc: alternatives de futur*, editat per la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós -.

Amb la voluntat de fer difusió dels temes tractats en aquella ocasió i valorant l'interès del tema tractat entre el sector pesquer i del comerç del peix, el mes de juny es publica una compilació de les ponències presentades en el marc de les jornades. Es tracta d'una publicació de 108 pàgines amb textos en català i castellà, ja que alguns dels ponents (i també dels assistents) provenien de fora de l'àmbit català.

El llibre, el primer de la sèrie de publicacions de la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós –, es presenta el dia 16 de novembre, a la sala d'exposicions temporals del Museu de la Pesca, al moll pesquer de Palamós.

El director de la Càtedra d'Estudis Marítims
–Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós–,
es complau a convidar-vos a la presentació del llibre
LA COMERCIALITZACIÓ DEL PEIX FRESC: ALTERNATIVES DE FUTUR,
compilació dels resultats de les jornades celebrades a Palamós sota el mateix títol.

La presentació del llibre anirà a càrrec de l'Excm. Sr. Rafael Luna i Vivas,
president de la Comissió d'Estudi sobre la Situació de la Pesca del Parlament de Catalunya
i tindrà lloc el dissabte 16 de novembre, a 2/4 d'1del migdia,
al Museu de la Pesca, Moll Pesquer s/n, de Palamós.

L'acte serà presidit per l'Excm. i Mgfc. Sr. Joan Batlle i Grabulosa, rector de la Universitat de Girona
i per l'Il·lm. Sr. Jordi Pallí i Esteva, alcalde de l'Ajuntament de Palamós.
Hi intervindrà el Sr. Hernan Subirats Videllet, director general de Pesca
i Afers Marítims de la Generalitat de Catalunya.

Palamós, novembre de 2002

Càtedra d'Estudis Marítims

UdG

AJUNTAMENT DE PALAMÓS

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia i Pesca
Direcció General de Pesca
i Afers Marítims

Targetó d'invitació a la presentació del llibre.

La presentació del llibre, va a càrrec de l'Excm. Sr. Rafael Luna i Vivas, president de la Comissió d'Estudi sobre la Situació de la Pesca del Parlament de Catalunya; fou presidida per l'Excm.i Mgfc. Sr. Joan Batlle i Grabulosa, rector de la Universitat de Girona i per l'I·lm. Sr. Jordi Pallí i Esteva, alcalde de Palamós. També hi intervingué el Sr. Hernan Subirats Videllet, director general de Pesca i Afers Marítims de la Generalitat de Catalunya.

A la sala d'exposicions temporals del Museu de la Pesca s'hi reuneixen al voltant de 50 persones.

Selecció fotogràfica de la presentació del llibre. Vista del públic assistent i la taula presidencial.

RECULL DE PREMSA

- *La Proa*, 15.11.02: La Càtedra d'Estudis Marítims de Palamós presenta el llibre "La comercialització del peix fresc: alternatives de futur".
- *Diari de Girona*, 17.11.02: Presenten a Palamós un llibre amb les ponències de les jornades de pesca.
- *EL PUNT*, 17.11.02: Experts reunits a Palamós aposten per la venda de peix fresc per Internet.
- *Diari de Girona*, 24.11.02: La Càtedra d'Estudis Marítims presenta a Palamós un llibre sobre el comerç del peix.
- *Europa Azul*, 11-12.02: Libros. La Càtedra d'Estudis Marítims de la Universidad de Girona i el Ayuntamiento de Palamós han editado la serie de ponencias de las conferencias sobre la comercialización del pescado fresco.
- *Pesca Internacional*, 12.02: Los libros. "La comercialización del pescado fresco: alternativas de futuro".
- *Mardemars*, 01-02.03: Biblioteca marítima. La Càtedra d'Estudis Marítims presenta el llibre "La comercialització del peix fresc: alternatives de futur".

Publicació del llibre *El transport marítim de cabotatge a la Mediterrània*

El mes de novembre, s'edita el segon llibre de la sèrie de publicacions de la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós -.

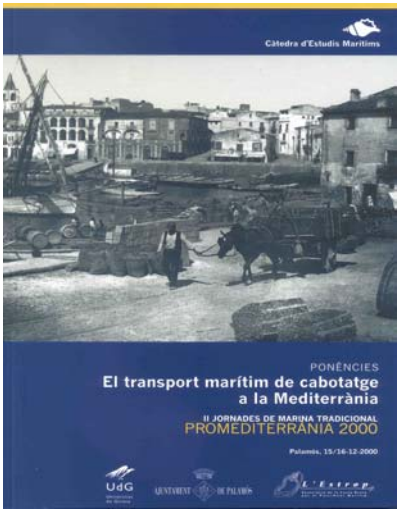

Portada del llibre *El transport marítim de cabotatge a la Mediterrània*, editat conjuntament per la CEM i L'Estrop – Associació de la Costa Brava per al Patrimoni Marítim -.

La publicació, de 133 pàgines, recull la totalitat de les ponències de les II Jornades de Marina Tradicional PROMEDITERRÀNIA 2000 *El transport marítim de cabotatge a la Mediterrània*, organitzades a Palamós el mes de desembre de 2000, entre la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós – i L'Estrop – Associació de la Costa Brava per al Patrimoni Marítim-

III Jornades de Marina Tradicional PROMEDITERRÀNIA 2002.
Ports i ciutats a Catalunya. L'alternativa de les ciutats portuàries petites i mitjanes

Entenent que la relació entre els ports i les ciutats que els acullen és una part més del fet marítim mediterrani, la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós -, conjuntament amb L'Estrop – Associació de la Costa Brava per al Patrimoni Marítim -, ha organitzat les III Jornades de Marina Tradicional PROMEDITERRÀNIA 2002. *Ports i ciutats a Catalunya. L'alternativa de les ciutats portuàries petites i mitjanes*.

Tríptic de presentació del programa de les jornades.

S'hi ha analitzat la relació – majoritària a la costa catalana – entre les ciutats petites i mitjanes i els seus ports, des de la perspectiva de la seguretat, legislació, l'estudi urbanístic o l'impacte mediambiental, tenint en compte les dimensions turística, pesquera, comercial i d'esbarjo que caracteritzen els nostres ports.

Programa

13.12

L'estat de les relacions port-ciutat des de la perspectiva urbanística: experiències internacionals, a càrrec del Sr. Rinio Bruttomesso – director del Centre Internacional Città d'Acqua (Venècia – Itàlia).

Les relacions port-ciutat des de la perspectiva del desenvolupament econòmic local, a càrrec del Sr. Joan Alemany – director de la revista *PORTUS* i professor de la Universitat de Barcelona.

Els ports de Catalunya, realitat i perspectives de futur, a càrrec de Bartomeu Soley – delegat de Ports de la Generalitat a la Zona Nord.

La seguretat marítima i la protecció del medi marí en els ports mitjans i petits, a càrrec de Josep Marsal – capità marítim de Palamós.

Aspectes jurídics de l'activitat dels ports a Catalunya, a càrrec d'Elena Boet – professora de la Universitat de Girona.

L'activitat pesquera als ports de la demarcació de Girona, a càrrec de Francesc J. Subirats – president de la Federació Territorial de Confraries de Pescadors de Girona i patró major de la Confraria de Pescadors de Palamós.

14.12

Les dàrsenes esportives dins els ports mitjans i petits, a càrrec del Sr. Tomàs Gallart – director del Club Nàutic L'Estartit.

Els ports del segle XIX: entre les exigències socioeconòmiques i la preservació mediambiental, a càrrec de la Sra. Carolina Martí Llambrich – professora de la Universitat de Girona.

Joventut i espais de lleure a la costa catalana, a càrrec de Carles Feixa – professor de la Universitat de Lleida.

Les jornades PROMEDITERRÀNIA es van iniciar l'any 1998 de la mà de L'Estrop – Associació de la Costa Brava per al Patrimoni Marítim – amb una trobada dedicada a la navegació en vela llatina. A partir de l'any 2000, les jornades es consoliden com una celebració bianual i s'organitzen conjuntament amb la Càtedra d'Estudis Marítims de la Universitat de Girona.

Les jornades d'enguany s'han s'emmarcat en les celebracions del centenari del port nou de Palamós, organitzades al llarg de l'any per part de Ports de la Generalitat, en col·laboració amb d'altres entitats com el Museu de la Pesca o bé la CEM. El Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, la Caixa Penedès i la mateixa

Ports de la Generalitat, han estat les entitats patrocinadores d'aquesta activitat. Hi ha col·laborat, també, la Diputació de Girona i el Museu de la Pesca.

Per a la difusió d'aquesta activitat s'han editat tríptics, pòsters, adhesius per a les carpetes dels assistents, així com també un cartró ploma informatiu per a l'entrada de la sala d'actes, una lona vertical per a l'interior de la sala i una lona de dimensions més grans per a la façana del Centre Cultural La Gorga a Palamós, on s'ha realitzat l'activitat.

Mostra de l'adhesiu preparat per a les carpetes d'inscrits i ponents, i vista de la lona penjada a la façana del Centre Cultural La Gorga des de dies previs a la celebració de l'activitat.

L'assistència a les jornades d'enguany ha estat convalidable per un crèdit de lliure elecció de la Universitat de Girona.

Grafic 2. Distribució dels 58 assistents a les III Jornades de Marina Tradicional PROMEDITERRÀNIA 2002. *Ports i ciutats a Catalunya. L'alternativa de les cituats portuàries petites i mitjanes*

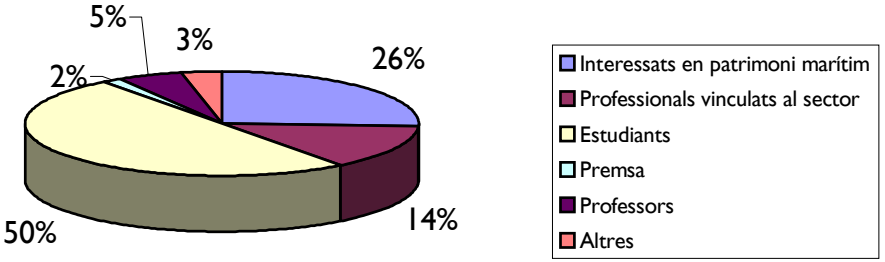

Selecció fotogràfica. A l'esquerra, taula acte inaugural, amb el Sr. Joaquim Pla, president de L'Estrop; el Sr. Bartomeu Soley, cap de la Zona Nord de Ports de la Generalitat; l'Il·lm. Sr. Jordi Pallí, alcalde de Palamós; el Sr. Ramon Moreno Amich, vicerector de la Universitat de Girona, i el Dr. Joan Lluís Alegret, director de la Càtedra d'Estudis Marítims. A la dreta, ponència de la Dra. Elena Boet i vista del públic.

Selecció fotogràfica. A dalt, ponència del Sr. Joan Alemany durant el matí del primer dia. A baix, ponència del Sr. Francesc J. Subirats, patró major de la Confraria de pescadors de Palamós, la darrera del primer dia.

RECULL DE PREMSA

- *THALASSA-ONLINE*, 12.12.02: III Jornadas PROMEDITERRÀNEA 2002.
- *Catalunya Cultura – Programa MEDITARRÀDIO,* 16.12.02: Entrevista al Dr. Joan Lluís Alegret, director de la Càtedra d'Estudis Marítims, sobre els ports i les ciutats a Catalunya i les jornades organitzades a Palamós.

- *La Proa*, 12.02: Les III Jornades PROMEDITERRÀNIA analitzen la relació entre els ports i les ciutats.
- *Diari de Girona*, 12.02: Palamós acull unes jornades que estudien la relació entre ciutat i port.
- *Città d'Acqua News – online,* 01.01.03: Porte e città in Catalogna.
- *Mardemars*, 01-02.03: La relació port-ciutat omplí de contingut la Promediterrània 2002.
- *Revista de Girona*, 03-04.03: Les ciutats amb port, de cara o d'esquena al mar.
- *Al Port*, 1r trimestre.03: Les III Jornades Promediterrània organitzades a Palamós analitzaren la relació entre els ports i les ciutats.

Recerca

Estudi multidisciplinari del port nou de Palamós, 1902-2002

Entre els mesos d'agost de 2001 i gener de 2002 la Càtedra d'Estudis Marítims – Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós – realitza aquest treball de recerca, fruit d'un encàrrec de Ports de la Generalitat amb la voluntat de commemorar els primers cent anys del port nou de Palamós.

Per a la seva realització es crea un grup de treball multidisciplinari integrat per professionals de l'antropologia, la història econòmica i de la pesca, la geografia i l'estudi local, dirigit per Joan Lluís Alegret, director de la Càtedra d'Estudis Marítims.

Equip de treball de la Càtedra d'Estudis Marítims per a la realització de l'estudi multidisciplinari del port de Palamós. D'esquerra a dreta: Sebastià Villalón, Miquel Martí, Georgina Soler, Joan Lluís Alegret, Carolina Martí, Neus Torres, Pere Trijueque i David Mercado (hi falta Alfons Garrido)

L'estudi del port de Palamós ha volgut centrar-se en els últims cent anys d'aquesta infraestructura sense oblidar, però, una perspectiva històrica remuntant-se fins a la formació del port com a origen de la vila. Des de les diferents perspectives reunides al grup de treball s'hi ha estudiat aquells aspectes que han anat configurant el port fins arribar al que és avui dia: els canvis de la infraestructura portuària; els canvis soferts pel litoral palamosí i dels pobles propers; la importància econòmica, social i cultural del port per a la vila, en funció de les diferents activitats que s'hi ha dut a terme: activitat comercial, activitat pesquera, activitat turística i de creuers, i l'activitat esportiva i de lleure. No s'ha volgut oblidar que el port, i totes les seves circumstàncies, queda determinat per les persones que hi ha viscut i treballat; per això es fa un èmfasi especial en aquesta cara humana a través de la realització i buidatge d'entrevistes a dones i homes que hi ha estat vinculats de formes ben diverses.

L'estudi cualla en un llibre, *El port de Palamós, 1902-2002. Memòria d'un centenari*, editat per Ports de la Generalitat el mes de gener de 2003.

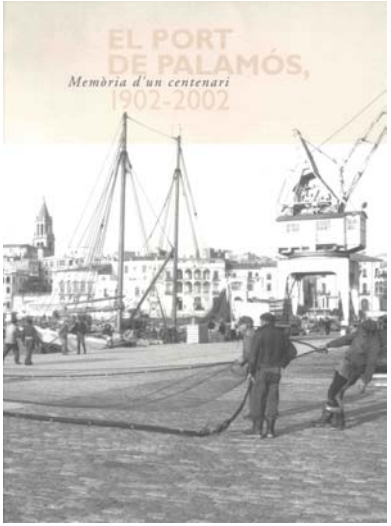

Portada del llibre *El port de Palamós, 1902-2002*, editat per Ports de la Generalitat, i fruit de l'estudi "El port nou de Palamós, 1902-2002", realitzat per la Càtedra d'Estudis Marítims

Altres

- Any 2002. Continuació de la beca d'acció especial de Rectorat ref. BR99/1163, adscrita a la Càtedra d'Estudis Marítims - Universitat de Girona i Ajuntament de Palamós –. La beca està atorgada a Georgina Soler per a la realització d'una investigació sobre la dimensió històrica de l'activitat pesquera en l'àmbit territorial de la Costa Brava, amb especial incidència sobre la recuperació i sistematització del patrimoni documental relatiu a aquesta activitat.

- Abril a setembre - Beca atorgada a Alfons Garrido per a la realització del projecte "Història del Moviment Associatiu Pesquer a Palamós", en col·laboració amb Joan Lluís Alegret, director de la Càtedra d'Estudis Marítims. Recerca centrada, en el seus inicis, en organitzar i inventariar el fons de l'arxiu de la Confraria de Pescadors de Palamós. La segona etapa de la recerca s'ha centrat en l'elaboració d'una monografia sobre la història de l'associacionisme pesquer a Palamós (1600-2002), amb l'objectiu d'ésser editada per la Confraria de Pescadors de Palamós.

Balanç econòmic

El balanç econòmic segueix el conveni signat per l'Ajuntament de Palamós i la Universitat de Girona per a garantir el funcionament de la Càtedra d'Estudis Marítims. El règim d'aportacions d'ambdues institucions el 2002 ha estat el que es detalla a continuació:

APORTACIONS DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA	Import (euros)
Dotació segons conveni, de juny de 2000, entre l'Ajuntament de Palamós i la Universitat de Girona	4.507,59
50% del cost total de la beca d'acció especial de Rectorat ref. BR99/1163, adscrita a la Càtedra d'Estudis Marítims	5.710,80
TOTAL (aportacions directes UdG)	10.218,39
APORTACIONS EXTERNES a través de la Universitat de Girona	
▫ Dotació segons conveni de col·laboració entre la Confraria de Pescadors de Palamós i la Universitat de Girona per a la realització de l'estudi "Història del Moviment Associatiu Pesquer a Palamós"	1.803,04
▫ Dotació segons conveni de col·laboració entre Ports de la Generalitat i la Universitat de Girona per a l'edició del llibre *El port de Palamós, 1902-2002. Memòria d'un centenari*	6.662,44
TOTAL aportacions directes i externes, a través de la Universitat de Girona	**18.683,87**

APORTACIONS DE L'AJUNTAMENT DE PALAMÓS	Import (euros)
Espai físic on s'estableix la seu de la Càtedra d'Estudis Marítims, a les oficines del Museu de la Pesca, a la Casa Montaner	
Despeses derivades del telèfon, fax, instal·lació i ús d'Internet	1.202,02
Dotació segons conveni, de juny de 2000, entre l'Ajuntament de Palamós i la Universitat de Girona	12.020,00
Contractació d'una tècnica, jornada completa (40h). 16/09/02 a 31/12/02	3.254,41
Dotació d'una tècnica del Museu de la Pesca a temps parcial (20% del seu temps). 01/01/02 a 15/09/02	4.000,44
Dotació de personal administratiu del Museu de la Pesca a temps parcial (20% del seu temps)	1.074,97
50% del cost total de la beca d'acció especial de Rectorat ref. BR99/1163, adscrita a la Càtedra d'Estudis Marítims i atorgada a la Sra. Georgina Soler	5.710,80
TOTAL	**27.262,64**

La Càtedra d'Estudis Marítims ha disposat, enguany, d'una partida de 17.128,6 euros, provinent directament de les dotacions de l'Ajuntament de Palamós i la Universitat de Girona a efectes de realització d'activitats.

DESPESES EN LA REALITZACIÓ D'ACTIVITATS – EXERCICI 2002	Import (euros)
Pesca i ciència. Jornades de divulgació al sector pesquer dels resultats de la recerca	2.400,00
Curs d'estiu	1.200,06
Publicació i presentació del llibre *La comercialització del peix fresc: alternatives de futur*	4.054,00
III Jornades de Marina Tradicional PROMEDITERRÀNIA 2002	2.027,28
Publicació del llibre *El transport marítim de cabotatge a la Mediterrània*	2.506,14
Col·laboració en la publicació de les actes del *VI Foro científico para la pesca en el Mediterràneo*	183,12
Activitats de representació de la Càtedra d'Estudis Marítims	722,23
Dietes i viatges	1.350,00
TOTAL	**14.442,83**

DESPESES DE FUNCIONAMENT – EXERCICI 2002 – A CÀRREC DE L'AJUNTAMENT DE PALAMÓS	Import (euros)
Despeses derivades del telèfon, fax, instal·lació i ús d'Internet	1.202,02
Dotació segons conveni, de juny de 2000, entre l'Ajuntament de Palamós i la Universitat de Girona	12.020,00
Contractació d'una tècnica, jornada completa (40h). 16/09/02 a 31/12/02	3.254,41
Dotació d'una tècnica del Museu de la Pesca a temps parcial (20% del seu temps). 01/01/02 a 15/09/02	4.000,44
Dotació de personal administratiu del Museu de la Pesca a temps parcial (20% del seu temps)	1.074,97
50% del cost total de la beca d'acció especial de Rectorat ref. BR99/1163, adscrita a la Càtedra d'Estudis Marítims i atorgada a la Sra. Georgina Soler	5.710,80
TOTAL	**27.262,64**

DESPESES DE FUNCIONAMENT – EXERCICI 2002 – A CÀRREC DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA	Import (euros)
Import segons conveni, de juny de 2000, entre l'Ajuntament de Palamós i la Universitat de Girona	4.507,59
Import del 50% del cost total de la beca d'acció especial de Rectorat ref. BR99/1163, adscrita a la Càtedra d'Estudis Marítims	5.710,80
Total (despeses UdG)	**10.218,39**
DESPESES VINCULDES A APORTACIONS EXTERNES a través de la Universitat de Girona	
▫ Beca per a la realització de l'estudi "Història del Moviment Associatiu Pesquer a Palamós"	1.803,04
▫ Edició del llibre *El port de Palamós, 1902-2002. Memòria d'un centenari*	6.662,44
TOTAL de les despeses de funcionament a través de la Universitat de Girona	**18.683,87**

DESPESES TOTALS ASSUMIDES PER L'AJUNTAMENT DE PALAMÓS 27.262,64 euros

DESPESES TOTALS ASSUMIDES PER LA UNIVERSITAT DE GIRONA 10.218,39 euros